

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2022

Knižní stezka k dětem,
z. s.

ÚVODEM

Uplynulý rok 2022 byl pro spolek Knižní stezka k dětem plný výzev. Jednak se nám povedlo úspěšně navázat na projekty, které pořádáme již tradičně. Do portofolia nám přibyly také nové aktivity. Do těch tradičních aktivit patří další ročník oblíbeného festivalu Děti, čtete?!, který jsme zahájili ve Werichově vile 14. září 2022. Vedle toho jsme vydáním posledních osmi novozákonních dílů uzavřeli velkolepou sérii biblických příběhů z edice manamana. Ty převyprávěla Ivana Pecháčková a ilustrovali je čeští výtvarníci nejmladší generace. Každá knížka je doplněna metodikou, která je cennou pomůckou pro pedagogy, knihovníky i rodiče!

Mezi nové projekty patří otevření Centra české dětské knihy – jedinečného projektu evropského měřítka, který dlouho v českém prostředí chyběl a místa setkávání se nad kvalitními knihami pro děti a mládež – a první cyklus Kreativního čtení pro školy, ve kterém se učitelé a knihovníci učili pracovat s našimi Čtenářskými lekcemi. Projekt nadchl nejen nás samotné, ale především množství pedagogů a pedagožek z Prahy, Liberce a Brna.

V roce 2023 budeme pokračovat ve všech výše zmíněných aktivitách a doufáme, že tak nadále budeme přispívat ke zvyšování dětské čtenářské gramotnosti a radosti ze samotného čtení a že pomůžeme pedagogům a knihovníkům děti pro čtení nadchnout. Je to totiž schopnost, která se jim bude hodit po celý život!

Mgr. Jakub Pavlovský,
předseda Knižní stezky k dětem, z.s.

O KNIŽNÍ STEZCE

Knižní stezka k dětem, z. s., která vznikla transformací OS Knižní dálnice k dětem v roce 2016, má za sebou další úspěšný rok činnosti.

Hlavní cíle spolku jsou:

- **podpora čtení u dětí a žáků** – pořádat literární pořady a festivaly a účastnit se jich s vlastními projekty, autorská čtení, besedy, dílny, putovní výstavy knih, ilustrací a čtení, umožnit školním knihovnám nákup hodnotných knih pro děti, umožnit to také sociálně slabším rodinám a dětem v dětských domovech, ústavech a nemocnicích. Tímto způsobem tyto knihy dostat k dětským čtenářům bez ohledu na sociální situaci jejich rodin.
- **propagace knižní kultury a literatury mezi dětmi** – organizace mezinárodního festivalu Děti, čtete?!, vytváření metodických listů a výukových materiálů ke knihám pro žáky I. i II. stupně ZŠ ve spolupráci s Novou školou, o. p. s.
- **nakladatelská činnost vzdělávacího charakteru** – společně ve spolupráci s nakladatelstvím Meander

CÍLOVÉ SKUPINY AKTIVIT:

Děti 0–3 roky (dílny k edici REPOLELO)

Děti 3–5 let

Děti a žáci 5–11 let

Děti a žáci 11–15 let

Mládež 15–18 let

Knihovníci

Pedagogové (1. i 2. stupeň ZŠ)

Aktivity a výstupy spolku jsou otevřeny také mládeži, dospělým a seniorům

VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI SPOLKU V ROCE 2022

- 1: FESTIVAL DĚTI, ČTETE?! 2022**
13. ročník literárního festivalu Děti, čtete?! se jako každý rok věnoval tématu čtenářství dětí a mládeže vzhledem ke spíše klesajícímu trendu.
- 2: CENTRUM ČESKÉ DĚTSKÉ KNIHY**
Cílem Centra je podporovat uměleckou tvorbu dětí a dětské čtenářství. Mezi aktivity Centra patří workshopy, výtvarné dílny, výstavy a akce pro dospělé publikum.
- 3: KREATIVNÍ ČTENÍ PRO ŠKOLY**
Projekt Kreativní čtení pro školy ukazuje pedagogům a knihovníkům, jak efektivně a kreativně využívat knihy ve výuce a při dalších vhodných situacích, jejichž součástí je žákovské a studentské publikum.
- 4: MANAMANA**
Biblickou edici manamana jsme uzavřeli posledními osmi příběhy Nového zákona, které dětem převyprávěla Ivana Pecháčková a ilustrovali je talentovaní čeští výtvarníci nejmladší generace.

1:

Festival Děti, čtete?! 2022

13. ročník literárního festivalu Děti, čtete?!

se jako každý rok věnoval tématu čtenářství dětí a mládeže a jeho podpory vzhledem ke spíše klesajícímu trendu. Cílem programu festivalu je tedy snaha o nalézání a upevnování vztahu čtenáře k literární tvorbě pro děti a zároveň představení významných titulů současné literatury pro děti. Tento ročník navázal na koncept festivalové platformy, kdy se pod jeho hlavičkou konala autorská čtení a besedy s autory*kami, výtvarné workshopy s ilustrátory*kami a další akce od září do listopadu a kromě Prahy, jež je tradičním epicentrem festivalu, také v Olomouci, Plzni a Prostějově.

Během Slavnostního zahájení **14. 9. tradičně ve Weri- chově vile** se mohli návštěvníci setkat například s ilustrátorkou Nikolou Hořenou nebo spisovatelkou Danielou Fischerovou a všestrannou umělkyní Markou Míkovou. Další dny a místa představila tvůrce jak zavedené, tak začínající – mezi nimi Petra Nikla, Jana Sováka, Karla Jerie, Štěpánka Jislovou nebo Zuzanu Čupovou, ale také divadelní představení Divadla b Malý pán.

Součástí programu byla tradiční putovní výstava ilustrací z vybraných knih katalogu Nejlepší knihy dětem. Zastávky měla loni dvě – dětské oddělení Městské knihovny v Praze a krásné modré foyer kina Metro 70 v Prostějově.

Část programu loňského ročníku se uskutečnila pod hlavičkou Centra české dětské knihy, které má za cíl podporu umělecké tvorby pro děti, podporu dětského čtenářství a gramotnosti včetně šíření kvalitní dětské literatury. Díky tomuto spojení věříme, že se v příštích ročnících festivalu podaří ještě více prohloubit spolupráci s kulturními institucemi a nakladateli a zároveň rozšířit programovou náplň o přednášky a akce pro dospělé publikum (ať už z řad rodičů, či odborné veřejnosti).

Rok 2023 přinese už 14. ročník festivalu. Opět chystáme rozmanitý program založený na aktuálním katalogu Nejlepší knihy dětem, který každoročně sestavuje SČKN spolu s českou sekcí IBBY. Navazujeme nové spolupráce s institucemi a kulturními subjekty v dalších městech (Brno, Liberec aj.), abychom podpořili koncept festivalu jakožto inkluzivní platformy, která program otevře pro ještě širší publikum. Velký přínos spatřujeme také v zapojování kulturních subjektů z jiného než vyloženě knižního prostředí (např. kin, kulturních center) – tento přístup reaguje na záměr festivalu zvyšovat povědomí o dětské literatuře napříč společností a prezentovat knihu v kontextu dalších uměleckých druhů.

*Festival se konal za finanční podpory těchto institucí:
Státní fond kultury MK ČR, Magistrát hl.m. Prahy,
Statutární město Plzeň, Olomoucký kraj*

2:

CENTRUM ČESKÉ DĚTSKÉ KNIHY

Centrum české dětské knihy (CČDK), které je projektem spolku Knižní stezka k dětem, svůj provoz zahájilo 15. září 2022 na Jánském vršku 5 v Praze 1. Cílem je podporovat uměleckou tvorbu dětí a dětské čtenářství. Mezi aktivity Centra patří workshopy, výtvarné dílny, výstavy a akce pro dospělé publikum. Od září do prosince proběhlo několik akcí pro děti, mezi nimi křty, výtvarné dílny a besedy s autory. Dne 3. listopadu 2022 jsme uspořádali zahajovací konferenci na Velvyslanectví Norského království, v rámci které vystoupili odborníci a odbornice na literaturu pro děti a mládež – Jana Čeňková, Julie Dominika Zemanová, Veronika Benešová Hudečková, ale i norský nakladatel Svein Størksen. Rok 2022 jsme zakončili úspěšnou dílnou spojenou s knihou Jezevec Chrujda hledá poklad a výstavou ilustrací Jiřího Sopka ke knize Pižďuchové.

CČDK se bude na jaře roku 2023 stěhovat na novou adresu, a to do ulice Vratislavova 7 v Praze 2 nedaleko Výtoně. Tento prostor nabídne více možností pro konání akcí pro děti i dospělé publikum včetně výstav. V roce 2023 rovněž zahájíme sérii workshopů pro dospělé, respektive nejen pro začínající spisovatele a ilustrátory, kteří se chtějí věnovat tvorbě knih pro děti a mládež. Série se bude jmenovat Master class a celkem proběhne 24 večerů se zkušenými spisovateli a ilustrátory. V květnu proběhne konference pro pedagogy.

*Projekt „Centrum Dětské Knihy České“,
reg. č. KU-CA2-029, je podpořen z Fondů EHP
2014–2021 v rámci Programu Kultura.*

3:

KREATIVNÍ ČTENÍ PRO ŠKOLY

Od října 2022 je Knižní stezka k dětem díky podpoře z Národního plánu obnovy pořadatelem unikátního projektu „Kreativní čtení pro školy“. Projekt je sérií 4 hodinových lekcí vedených profesionály z literárního pole, určený zejména pro pedagogy působící na 1. a 2. stupni ZŠ, na SŠ a také pro knihovníky, kteří v rámci své práce v knihovně pořádají čtenářské akce pro žáky a studenty. Cílem lekcí „Kreativní čtení pro školy“ je vyškolit ze strany profesionálů – Lektorů kreativního čtení – tyto pedagogy a knihovníky, aby uměli efektivně a kreativně využívat knihy ve výuce a při dalších vhodných situacích, jejichž součástí je žákovské a studentské publikum. Lektorů kreativního čtení ke školení využívají tzv. „Čtenářské lekce“, což jsou metodiky ke konkrétním knižním titulům, které jsou součástí každého kreativního knižního balíčku a obdrží je každý účastník lekce.

ČTENÁŘSKÉ LEKCE

Čtenářské lekce byly vytvořeny v rámci spolupráce zkušených redaktorů ze specializovaného nakladatelství knih pro děti Meander, spolku Knižní stezka k dětem a týmu kreativních pedagogů ze společnosti Nová škola, o.p.s. Metodiky „Čtenářské lekce“ seznamují žáky a studenty s esencí obsahu i formy daného knižního titulu. Ke každé lekci je vytvořena podrobná metodika, která může být aplikována jak pedagogy ve školách, tak knihovníky, ale mohou ji dále používat např. i rodiče žáků a studentů a všichni, kdo chtějí u dětí a mladistvých rozvíjet pozitivní vztah ke čtenářství a využít potenciál kvalitních knižních publikací. „Čtenářské lekce“ tvořili k jednotlivým knihám různí pedagogičtí pracovníci, a proto jsou i přístupy k jednotlivým knižním titulům odlišné. Tato různorodost vytváří ze čtenářských lekcí pestrou metodiku „Kreativního čtení pro školy“, díky které se děti a mladiství naučí přemýšlet o knižních publikacích novými způsoby, které jim nedovolí zůstat jen na povrchu napsaných řádků.

Cílem každé realizované lekce „Kreativní čtení pro školy“ je, aby se pedagogové a knihovníci naučili pracovat s metodikami „Čtenářské lekce“, osvojili si nové praktiky a formy kreativního učení a následně je využívali ve svých hodinách či na akcích v knihovnách. Předností lekcí „Kreativní čtení pro školy“ je jejich rozčlenění dle věkových kategorií žáků a studentů (tzn. dětí a mladistvých), tzn., že si každý z účastníků z cílové skupiny projektu může vybrat dle svých preferencí, potřebnosti a využitelnosti ve své praxi.

V posledním kvartálu roku 2022 byly provedeny 2 lekce. První proběhla na konci listopadu v prostorách Městské knihovny v Praze a vedl ji známý spisovatel, knihovník a diplomat Pavel Hrnčíř. Spisovatel, ilustrátor a grafik Tomáš Zahrádka se zhostil lektorování v prosinci, kdy se projekt přemístil do Knihovny Jiřího Mahena v Brně.

V roce 2023 se uskuteční další 4 lekce „Kreativní čtení pro školy“. Začneme s únorovou lekcí v Krajské vědecké knihovně v Liberci pod vedením pedagoga, spisovatele a překladatele Radka Malého. V březnu se lekce v Městské knihovně v Praze ujme spisovatelka, dramaturgyně a scenáristka Daniela Fischerová. Budeme pokračovat dubnovou lekcí v Knihovně Jiřího Mahena v Brně pod vedením spisovatelky, pedagožky a ilustrátorky Marty Veselé Jirousové. A letošní lekce Kreativního čtení završíme lekcí v Krajské knihovně v Liberci, kterou povede pedagog, novinář a spisovatel Jan Nejedlý.

4:

POSLEDNÍ ČÁST BIBLICKÉ EDICE MANAMANA

Biblickou edici manamana jsme uzavřeli posledními osmi příběhy Nového zákona, které dětem převyprávěla Ivana Pecháčková a ilustrovali je talentovaní čeští výtvarníci nejmladší generace.

Ježíš utiší bouři (s ilustracemi Dávida Valoviče)

Podobenství I (s ilustracemi Anežky Velinské)

Dcera Jairova (s ilustracemi Viktorie Černegové)

Jidášova zrada (s ilustracemi Dory Čančíkové)

Poslední večeře Páně (s ilustracemi Martina Kubáta)

Počátky církve v Jeruzalémě (s ilustracemi Alžběty Moravcové)

Listy Petrovy (s ilustracemi Kláry Břicháčkové)

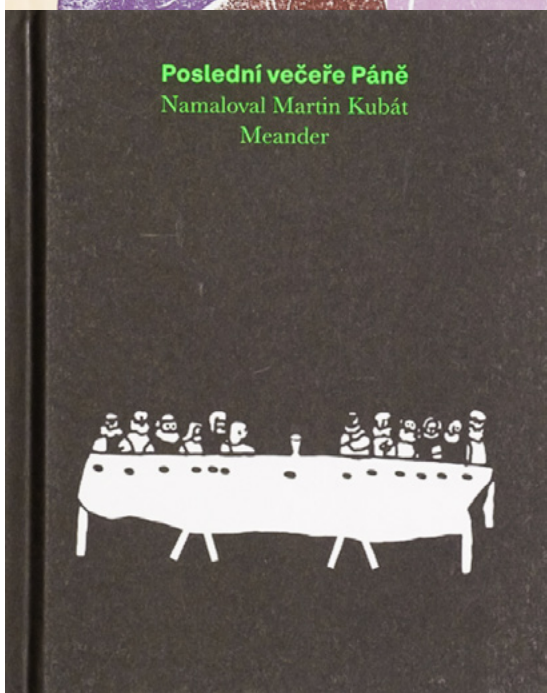
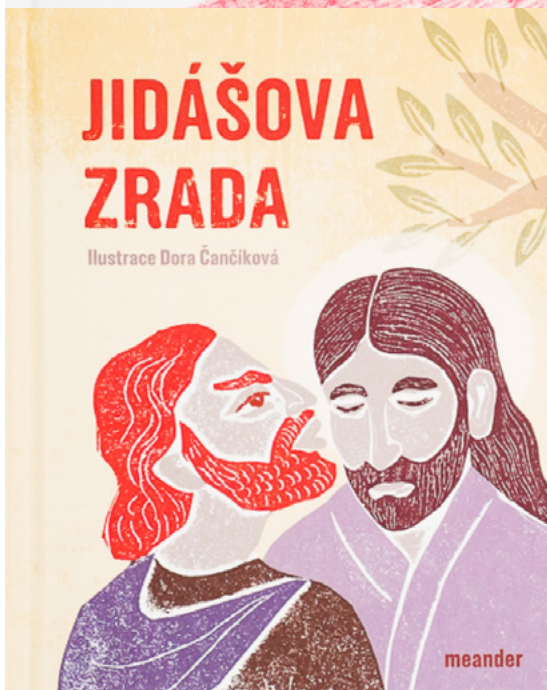
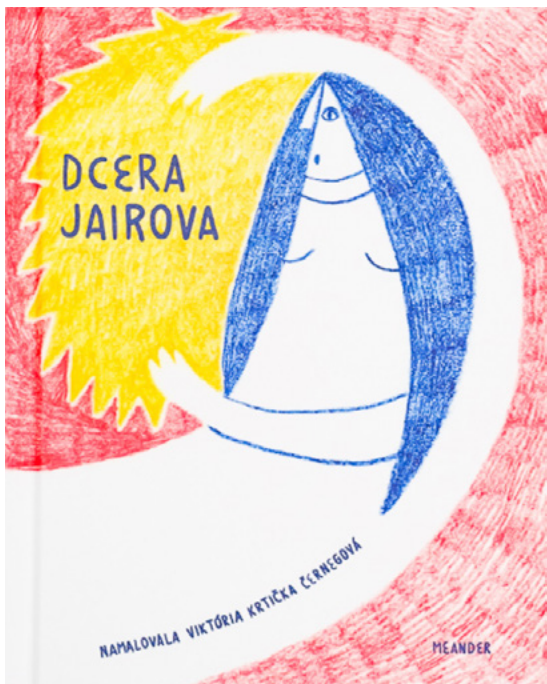
Zjevení Janovo (s ilustracemi Moniky Novotné)

Monika Novotná, která namalovala první příběh z Bible Stvoření světa, a tedy první příběh edice, jej také završuje – velkolepými výjevy Janova zjevení, které namalovala pigmenty na kamenné desky. Pomůže nám tak nahlédnout do hlubokého a náročného textu závěrečného biblického vyprávění. Dalším výjimečným dílem je mj. také Poslední večeře Páně – koncept Martina Kubáta tištěný přímými barvami.

Součástí knih jsou také metodické listy, které obsahují soubor úkolů procvičujících nejen porozumění a pozornost dětí, ale i jejich kreativní schopnosti.

Knihy vyšly s laskavou podporou Státního fondu kultury České republiky a nadace Sekyra Foundation. Metodické listy vyšly s podporou statutárního města Olomouc.

Knižní stezka k dětem, z. s.

Vratislavova 7,

128 00 Praha 2

e: info@kniznistezka.cz

IČO: 22902376

www.kniznistezka.cz